

JUSTITSMINISTERIET

Folketinget
Retsudvalget
Christiansborg
1240 København K
DK Danmark

Dato: 26. maj 2020
Kontor: Politikontoret
Sagsbeh: Josephine Gremaud Ro-
senberg
Sagsnr.: 2019-0030-3063
Dok.: 1299826

Hermed sendes besvarelse af spørgsmål nr. 286 (Alm. del), som Folketin-
gets Retsudvalg har stillet til justitsministeren den 12. november 2019.
Spørgsmålet er stillet af ikkemedlem af udvalget (MFU) Karina Lorentzen
Dehnhardt (SF).

Nick Hækkerup

/

Louise Black Mogensen

Slotsholmsgade 10
1216 København K.

T +45 7226 8400
F +45 3393 3510

www.justitsministeriet.dk
jm@jm.dk

Spørgsmål nr. 286 (Alm. del) fra Folketingets Retsudvalg:

”Vil ministeren indhente materiale, der kan belyse, hvilke krav man som offer for kriminalitet kan stille til efterforskningen i Frankrig?”

Svar:

Justitsministeriet har til brug for besvarelsen anmodet Udenrigsministeriet om gennem den danske ambassade i Paris at indhente oplysninger om de forhold, der spørges til. Ambassaden har indhentet vedlagte udtalelse fra Det Franske Justitsministerium, der i ambassadens uofficielle oversættelse oplyser følgende:

”Offerets rolle i den strafferetlige efterforskning:

Offerets rolle i den strafferetlige proces er fastslået i den indledende artikel i Code de procédure pénale (Strafferetsplejeloven), som bestemmer, at de retslige myndigheder sikrer information og garanterer ofrets rettigheder.

Offeret har således rettigheder i alle faser af den strafferetlige procedure: under efterforskningen og forundersøgelsen, såvel som under og efter domsfældelsen.

Den franske proceduremodel, der har tendens til at være inkvisitorisk, indrømmer imidlertid offeret begrænsede rettigheder til information og assistance og under visse betingelser, rettigheder relateret til retsforfølgelsen.

I. Offerets rolle i starten af efterforskningen:

A. Lettere indgivelse af en anmeldelse:

Selvom en strafferetlig efterforskning kan iværksættes ex officio uden offerets indblanding, er sidstnævnte ofte kilden til afsløringen af lovovertrædelsen gennem indgivelsen af en anmeldelse. Derfor er det påkrævet, at retslige politifolk, der modtager anmeldelser, videresender disse til den offentlige anklagemyndighed, der vil vurdere, hvilke foranstaltninger der skal træffes (art. 15-3 i strafferetsplejeloven).

Offeret indrømmes således retten til at indgive en anmeldelse og få denne behandlet af myndighederne. I praksis kan offeret indgive en anmeldelse til enhver politistation eller gendarmeri på det nationale territorium, uanset at den pågældende myndighed ikke har territorial kompetence. I så fald vil anmeldelsen blive videresendt til den kompetente myndighed.

Endelig vil udviklingen af muligheden for at indgive en anmeldelse online på sigt kunne lette offerets mulighed for at udøve denne ret.

B. Underretning om offerets rettigheder, herunder bistand fra en advokat:

Offeret har – fra starten af efterforskningen og under hele dens varighed – mulighed for at få bistand fra en advokat samt at modtage retshjælp.

I overensstemmelse med artikel 10-2 i strafferetsplejeloven bliver offeret informeret om sine rettigheder så snart, at efterforskningen påbegyndes. I praksis informeres ofrene om deres rettigheder fra tidspunktet for indgivelsen af anmeldelsen, herunder retten til:

- at modtage erstatning for deres tab
- at blive en civil part
- hvis offeret ønsker at være en civil part, at blive assisteret af en advokat, som denne selv kan vælge eller som udnævnes af formanden for advokatrådet, hvis udgifter bliver båret af offeret selv, medmindre betingelserne for adgang til retshjælp er opfyldt, eller hvis der foreligger en retshjælpsforsikring.
- at blive hjulpet af en tjeneste, der tilhører en eller flere offentlige myndigheder, eller af en forening, der er pålagt at yde bistand til ofre.
- at henvise sagen til offererstatningskommissionen når det drejer sig om en lovovertrædelse nævnt i artikel 706-3 eller 706-14 i nærværende lov
- at blive informeret om de beskyttelsesforanstaltninger, som offeret kan drage fordel af.
- for ofre, der ikke forstår det franske sprog, at drage fordel af en tolk og en oversættelse af oplysninger, der er vigtige for udøvelsen af deres rettigheder.
- efter anmodning at blive ledsaget i alle faser af proceduren af en juridisk repræsentant eller en voksen person af eget valg, medmindre den kompetente retlige myndigheder træffer en begrundet afgørelse om det modsatte.
- at erklære en tredjemands adresse som bopæl, under forbehold af at dette er udtrykkeligt aftalt.

II. Offerets rolle i løbet af efterforskningen:

Under efterforskningen har offeret ret til at blive hjulpet af en advokat, og under visse betingelser at blive informeret om udviklingen i den igangværende efterforskninger.

A. Offerets ret til assistance og information

1. Retten til advokatbistand under konfrontationer og rekonstruktioner:

Artikel 61-2 i strafferetsplejeloven bestemmer, at hvis offeret bliver konfronteret med en person, der er blevet afhørt uden en sigtelse [*audition libre*], for en lovovertrædelse der kan straffes med fængsel, kan offeret anmode om advokatbistand. Artikel 63-4-5 i strafferetsplejeloven indeholder den samme rettighed i tilfælde af en konfrontation med en person, der er i politiets varetægt.

Det fremgår endvidere, at offerets advokat i tilfælde af konfrontationer, er berettiget til at konsultere rapporten fra afhøringen af offeret.

Cirkulæret af 19. november 2014 specificerer, at når offeret ikke har været i stand til at mødes med sin advokat inden begyndelsen af konfrontationen, kan han eller hun, hvis det ønskes, blive givet tilstrækkelig tid, så denne samtale kan foregå under forhold, der sikrer fortrolighed.

Offeret bliver informeret om denne ret til assistance før konfrontationen finder sted, og at omkostningerne vil blive båret af offeret selv, medmindre han eller hun opfylder betingelserne for adgang til retshjælp.

Artikel 61-3 bestemmer, at offeret kan blive assisteret under samme betingelser i tilfælde af en rekonstruktion.

2. Retten til information

a. Inden for rammerne af en indledende efterforskning eller en efterforskning i forbindelse med en overtrædelse, hvor gerningsmanden er grebet på fersk gerning [*une enquête de flagrante ou préliminaire*] bestemmer artikel 60 og 77-1 i strafferetsplejeloven, at når den tekniske eller videnskabelige undersøgelse gennemføres, skal efterforskeren eller politibetjenten [*l'officier de police judiciaire ou l'agent de police judiciaire*] under sidstnævntes kontrol levere resultaterne af disse undersøgelser til ofrene efter instruks fra den offentlige anklager.

b. Offeret har to metoder til at konsultere efterforskningens sagsakter efter artikel 77-2:

- når den mistænkte anmoder om at konsultere sagsakterne, har offeret, hvis han eller hun har indgivet en anmeldelse, også ret til at konsultere akterne.
- anklageren kan på eget initiativ forelægge hele eller dele af sagen til offeret.

Offerets konsultation af sagens akter er derfor ikke en rettighed under sagen. Der er intet, der forhindrer offeret i at anmode anklageren om at få sagen forelagt, men sidstnævnte er ikke for-

pligtet til at svare ham, og der er ingen klageadgang i tilfælde af afslag.

B. Offerets aktive rettigheder

Artikel 63-4-3 i strafferetsplejeloven, der finder anvendelse på offeret i henhold til artiklerne 61-2, 61-3 og 63-4-5 i samme lov, bestemmer, at efter hver konfrontation eller rekonstruktion, som advokaten deltager i, kan han stille spørgsmål og præsentere skriftlige observationer. Efterforskeren eller politibetjenten [*L'officier ou l'agent de police judiciaire*] kan kun modsætte sig spørgsmål, hvis spørgsmålene forventes at ville forstyrre den korrekte gennemførelse af efterforskningen; advokaten kan derefter registrere de afviste spørgsmål, som er knyttet til proceduren.

I forbindelse med en konfrontation eller en rekonstruktion kan advokaten således stille spørgsmål direkte, så længe det ikke er sandsynligt, at de forstyrrer den korrekte gennemførelse af konfrontationen eller efterforskningen. Advokaten har endvidere muligheden for at registrere observationer i sagsakterne, som han finder nyttige for at finde frem til sandheden [*manifestation de la vérité*].

Inden for rammerne af anmodningen, der er fremlagt på grundlag af artikel 77-2 i strafferetsplejeloven (konsultation af sagsakterne et år efter de første handlinger) kan offeret fremlægge enhver observation, der kan være nyttig for at finde frem til sandheden, inden for en frist på en måned.

Strafferetsplejeloven indeholder derfor kun en begrænset ret til deltagelse. Hvor disse rettigheder er til stede, er de hovedsageligt begrænset til simple observationer. Disse kan endvidere kun påberåbes under begrænsede betingelser.

Imidlertid forbyder loven ikke offeret eller hans advokat at anmode efterforskere eller den offentlige anklager om at udføre handlinger (sagkyndige undersøgelser, afhøringer). Denne praktiske mulighed, der er mulig, da lovtjekterne ikke siger noget herom, er imidlertid ikke så godt beskyttet som i forbindelse med juridiske efterforskninger, da efterforskere eller den offentlige anklager ikke er forpligtet til at svare på anmodningerne, og der er ingen appelmuligheder i tilfælde af et afslag.

III. Offerets rettigheder ved afslutningen af efterforskningen:

Ved afslutningen af efterforskningen (det tidspunkt, hvor den offentlige anklager træffer beslutning om den videre strafferetlige procedure i form af henlæggelse, alternativer til retsforfølgelse eller retsforfølgelse). I denne sammenhæng har offeret både en ret til information og en ret til at bestride beslutningen.

A. Ret til information om afgørelsen

I henhold til artikel 40-2 i strafferetsplejeloven skal den offentlige anklager underrette ofrene om retsforfølgelser eller alternativer til retsforfølgelse, som er blevet besluttet efter deres anmeldelse eller beskrivelse.

Når anklageren beslutter at henlægge sagen underretter han endvidere om sin beslutning med angivelse af de grunde, der berettiger det.

Offeret er dermed altid informeret om opfølgningerne til efterforskningen.

B. Retten til at bestride afgørelsen:

1. I tilfælde af henlæggelse uden yderligere handling:

- Bestridelse af henlæggelsen ved henvisning til statsadvokaten [*procureur général*]

I henhold til artikel 40-3 i strafferetsplejeloven kan offeret i tilfælde af henlæggelse uden yderligere handling klage over beslutningen til statsadvokaten. Statsadvokaten kan derefter pålægge den offentlige anklager at indlede sagen igen. Hvis han finder klagen ubegrundet, underretter han den pågældende.

Den hierarkiske klage til statsadvokaten er den eneste mulighed for at bestride den offentlige anklagers beslutning om at henlægge sagen uden yderligere handling. Da det ikke er en retsafgørelse, er henlæggelse uden yderligere handling ikke genstand for appel eller andet middel.

Hvis henlæggelsen uden yderligere handling bekræftes af statsadvokaten, kan offeret altid anlægge en civil sag for den efterforskende dommer eller direkte indkalde den skyldige til den kompetente domstol for at indlede en retssag.

- Henvisning til den efterforskende dommer ved at anlægge en civil sag:

Artikel 85 i strafferetsplejeloven tillader et offer, hvis sag er blevet henlagt uden yderligere handling af den offentlige anklager, eller som ikke er blevet behandlet indenfor 3 måneder fra anmeldelsens indgivelse, at anlægge en civil sag direkte hos den efterforskende dommer.

- Henvisning til den kompetente domstol ved direkte indkaldelse:

Offeret har mulighed for direkte at henvise sagen til den kontradiktoriske domstol (efter artikel 531 i strafferetsplejeloven) og den erstatningsretlige domstol [*le tribunal en matière contraventionnelle et délictuelle*] (efter artikel 388 i strafferetsplejeloven).

2. I tilfælde af alternativer til retsforfølgelse:

Alternativer til retsforfølgelse er fastlagt i artikel 41-1 og 41-2 (strafferetligt forlig) i strafferetsplejeloven.

Kun reglerne i artikel 41-1 i strafferetsplejeloven giver offeret mulighed for at give sit samtykke eller mening om visse strafferetlige muligheder, når disse kræver offerets bidrag eller sandsynligvis vil krænke offerets rettigheder.

Artikel 41-1, nr. 5 i loven bestemmer, at når den offentlige anklager overvejer brugen af retsmægling, skal han indhente offerets samtykke først. Hvis offeret nægter, kan den offentlige anklager ikke benytte denne alternative metode til retsforfølgning.

Når den offentlige anklager overvejer at gennemføre nr. 6 af samme artikel skal han først indhente en udtalelse fra den ægtfælle, samlever eller civile partner, der er offer for forbrydelsen, om muligheden for at bede gerningsmanden om at bo uden for parrets bolig. Denne udtalelse er ikke bindende.

Artikel 41-1 i loven giver således offeret mulighed for at gribe ind i valget af den handling, der følger anmeldelsen. Offeret kan modsætte sig brugen af retsmægling og give sin udtalelse, selvom denne ikke er bindende, om hvorvidt det er tilrådeligt at bede den skyldige om at opholde sig udenfor parrets bolig.

De andre metoder til gennemførelse af artikel 41-1 i strafferetsplejeloven (påmindelse om loven, praktikophold, etc.) giver ikke offeret nogen mulighed for at bestride handlingen. Imidlertid udelukker implementeringen af artikel 41-1 i strafferetsplejeloven ikke offentlig handling, og offeret kan således altid indkalde den skyldige direkte for den kompetente domstol efter artikel 388 i strafferetsplejeloven.

	Retten til information	Retten til assistance	Aktive rettigheder
Starten af efterforskningen	Art. 10-2: Underretning om offerets rettigheder, underretning om adgangen til advokatbistand og retshjælp under efterforskningen.		Art. 15-3 : rapportere om hændelsen ved at indgive en anmeldelse.
I løbet af efterforskningen	Art. 60; art. 77-1: Alene efter anklagerens instruktion, ret til videregivelse af resultaterne af tekniske undersøgelser foretaget under efterforskningen.	Art. 61-2 ; art. 61-3 ; art. 63-4-5 : Bistand fra en advokat i forbindelse med konfrontationer med den skyldige eller rekonstruktioner.	Art. 61-2 ; art. 61-3 ; art. 63-4-3 ; art. 63-4-5 : Spørgsmål og observationer fra offerets advokat i forbindelse med en konfrontation eller en rekonstruktion.

	Art. 77-2: Udelukkende efter den skyldiges anmodning om konsultation af sagens akter eller efter anklagerens instruktioner kan der gives adgang til hele eller dele af sagen.		Art. 77-2 : Alene efter den skyldiges anmodning om konsultation af sagens akter, ret til at formulere observationer til sagsakterne.
Afslutningen	Art. 40-2: Information til offeret om det videre forløb i sagen.		<p>Art. 40-3 : Hierarkisk klageadgang til statsadvokaten i forbindelse med henlæggelse af en sag uden yderligere handling besluttet af en offentlig anklager.</p> <p>Art. 41-1, 5° : Ret til at afvise en retsmægling forslået af den offentlige anklager.</p> <p>Art. 41-2, 6° : anklagerens pligt til at indhente en ikke bindende udtalelse fra offeret i et par, om muligheden for at bede den skyldige om at opholde sig udenfor parrets bolig.</p> <p>Art. 41-1 ; art. 388 : retten til at indkalde den skyldige direkte for en domstol, selvom anklageren har igangsat en alternativ foranstaltning efter artikel 41-1.</p>

Justitsministeriet kan i øvrigt henvise til oplysningerne om ”Rettigheder for ofre for kriminalitet i straffesager i Frankrig” på den europæiske e-justice portal:https://e-justice.europa.eu/content_rights_of_victims_of_crime_in_criminal_proceedings-171-fr-da.do?member=1